

Dwars door de duinen

Nieuwtjes en weetjes over planten, dieren en duinen

Zendertjes tonen trek grauwe klauwier

Het lukt onderzoekers om steeds kleinere vogels met zendertjes uit te rusten. Ze hebben er blijkbaar geen last van, want ze trekken evengoed de wereld rond. Deense ornithologen hebben grauwe klauwieren gezenderd om hun winterse omzwervingen in Afrika in kaart te brengen. De route van de grauwe klauwier blijkt uit een grote lus te bestaan. Onderweg doen ze plekken aan waar op dat moment veel voedsel is. In Oost- en Centraal-Afrika profiteren ze van de regentijd, in zuidelijk Afrika van het voorjaar. Dit jaar worden Nederlandse grauwe klauwieren van zenders voorzien door onderzoekers van de Stichting Bargerveen. Niet voor niets is 2012 het Jaar van de klauwieren!

In de loop van 2011 werden bijna geen reeën meer gezien in Meijndel en Berkheide. Maar dit voorjaar waren ze er weer. Waar hadden ze zich al die tijd verstopt? Foto: Joost Bouwmeester.

Reeën terug in Meijndel en Berkheide

Even leek het erop dat de ree verdwenen was uit Meijndel en Berkheide. Hertentellers zagen van augustus vorig jaar tot in de afgelopen winter tijdens hun vaste telronden bijna geen reeën meer. De beheerders van Dunea begonnen zich zorgen te maken. Wat was er aan de hand? Tot de laatste telling van afgelopen april. De aantallen waren weer terug op het niveau van enkele jaren geleden. Het gaat dus nog steeds goed met dit populaire duindier. Maar waar ze nou in de tussentijd gebleven waren...?

Blanke toppen in Den Haag

In het Westduinpark zijn door de gemeente Den Haag duinen hersteld onder het motto "Blanke toppen terug". Tussen Kijkduin en de De Savornin Lohmanlaan blinken nu machtige zandduinen, afgewisseld door bosjes die mochten blijven. Er zijn vier Schotse Hooglandrunders losgelaten die er voor moeten zorgen dat de boel niet opnieuw dichtgroeit. Ze krijgen hulp van wandelaars die het niet kunnen laten de witte toppen te beklimmen. Een mooi uitzicht over zee, vanaf zo'n top... Foto: Joost Bouwmeester.

Historische brug in Clingendael

Eind 2011 is in landgoed Clingendael, op de grens van Wassenaar en Den Haag, een nieuwe oude brug aangelegd. De houten brug is een ontwerp van L.A. Springer, door wie het park eind negentiende eeuw is heringericht. Lange tijd dacht men dat deze brug nooit had bestaan, tot enkele jaren geleden een foto uit 1915 opdook met daarop de brug van Springer. Daarop besloot de gemeente Den Haag de brug aan de hand van de originele ontwerptekeningen te herbouwen. De brug vormt nu weer een fraai geheel met de eveneens door Springer ontworpen barokke terrastrap en de Hollandse tuin.

Klauwieren, en dus ook de klappekster, houden van halfopen, droge landschappen. Ze profiteren van grote duinherstelprojecten. Een klappekster kon afgelopen winter niet wachten en verbleef tijdens de werkzaamheden in een projectgebied in Meijndel. Foto: René van Rossum.

Klaapekster in herstelproject Helmduinen

Ook in Meijndel ronkten afgelopen winter de graafmachines. In de Helmduinen, iets ten noorden van de Meijndelse Slag, is door Dunea ongeveer dertien hectare duinstruweel en vergrast duingrasland afgeplagd. Dit stuk duin ligt direct achter de zeereep en sluit aan bij de Kikkervalleien - zie het artikel elders in dit nummer van DUIN. Vooral zuidhellingen zijn aangepakt, met als doel dat hier flinke verstuiwingen ontstaan. Het project was al meteen een succes. Van januari tot begin april verbleef hier een klappekster die dit nu al een prima plek vond om te overwinteren.

Meer verstuiwing in natuurkern Zuid-Kennemerland

Het lijkt wel of overal langs de Nederlandse kust bulldozers aan de gang zijn. Niet iedereen begrijpt het meteen, maar het is nodig. Om natuurlijke duinen terug te krijgen moet eerst een last uit het verleden ongedaan worden gemaakt: het eeuwenlange vastleggen van stuivend zand door helmaanplant en tientallen jaren stikstofbemesting vanuit de lucht. Zo is afgelopen winter een start gemaakt met natuurherstel in de Noordwest Natuurkern in Zuid-Kennemerland. Van een aantal duinen is de begroeiing weggehaald om verstuiwingen op gang te brengen. Er komen windsleuven in de zeereep. Met het vrijkomende zand wordt een diep uitgegraven duinmeer opgevuld. Het is een gezamenlijk project van PWN en Natuurmonumenten.

Nieuwe bekerzwam in Coepelduynen

Coepelduynen is een gebied tussen Noordwijk en Katwijk. Het duin is er verrassend gaaf: mooie duingraslanden en rijk aan bijzondere planten. Ook kenners van mossen en paddestoelen komen er graag. Afgelopen november werd tijdens twee verschillende paddenstoelenexcursies een merkwaardig bekerzwammetje ontdekt. Na veel gepuzzel ontdekte Hans Adema van het Leidse museum Naturalis dat het om een nieuwe soort voor Nederland ging. Hij heeft hem de 'kortsporige wortelbekerzwam' genoemd. Dat klinkt niet echt soepel maar het is wel wat je ziet als je de sporen onder een microscoop legt.

De kortsporige wortelbekerzwam *Sowerbyella brevispora*: eind 2011 voor het eerst in Nederland gevonden. Hij groeit in mooie kalkrijke duingraslandjes in de Coepelduynen. Foto: Hans Adema.

Duinkaart uit 1828 teruggevonden

Door een gelukkig toeval ontdekte Frans Beekman, vaste medewerker van DUIN, een prachtige historische kaart van de duinen. Beekman had in 1997 al vergeefs naar deze kaart gezocht. Na een aantal omzwervingen bleek hij in het Nationaal Archief te zijn beland. De kaart is zeer gedetailleerd, schaal 1:15.000. De kaartbladen hebben samen een lengte van vele meters. Met de bijbehorende beschrijving van mr. D.T. Gevers van Endegeest geeft hij een prachtig tijdsbeeld van de Zeeuwse en de Hollandse duinen van kort na de Franse tijd.

Slufter groter gemaakt

In de herfst van 2011 is de Slufter op Texel uitgebreid met enkele voormalige weilandjes. Dit terrein heet(te) Achtbunder en ligt aan de Krimweg, aan de noordkant van de Slufter. De dijkjes die eb en vloed buiten de deur hielden zijn verwijderd en de bodem is afgeplagd. Al bij de eerste herfststormen stroomde het zeewater binnen. Doordat op deze plek ook het nodige zoete water uit het aangrenzende duin stroomt, kunnen hier vegetaties ontstaan die horen bij dit zeldzame type grenssituaties tussen zoet en zout.

In het vroegere weiland Achtbunder stroomt de zee nu vrij in en uit. Hierdoor ontstaan nieuwe getijdenkreeken, op de grens van zoet en zout, aan de noordkant van de Slufter. Foto: Erik van der Spek.

